

Қ.А.Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университеті
Медицина факультеті

СӨ

Тақырыбы: *Еңбек физиологиясы*

Ж

Еңбекке жарамдылық сараптамасының мәнін көрсететін

- **Зерттеудің объектісі**
- **Еңбекке жарамдылық**
- **Еңбекке жарамсыздық**
- **Мүгедектік**

Еңбекке жарамдылық

Адамның еңбекке жарамдылығын көрсететін, оның физикалық және рухани деңгейін, сонымен қатар, денсаулық жағдайын, кәсіби білімін, шеберлігі мен тәжірибесін анықтайтын әлеуметтік-құқықтық категория.

Еңбекке жарамдылық сараптамасының критерийі

- **Медициналық**

- Бұзылыс дәрежесінің диагнозы, аурудың ауырлығы, декомпенсация, асқыну

- **Әлеуметтік**

- ұйым, кезеңдік және жұмыс ырғағы, жүктеме, еңбек жағдайы, кәсіптік зияндылығы

Еңбекке жарамдылықтың жіктелуі

Мамандық бойынша еңбекке жарамдылық

- **Жалпы еңбекке жарамдылық**
- **күнделікті жағдайда квалификацияланбаған еңбекке адамның жарамдылығы**
- **Кәсіптік еңбекке жарамдылық**
 - Қызметшінің өзінің мамандығына немесе соған барабар еңбекке жарамдылығы

Функционалдық бойынша еңбекке жарамдылық

- Еңбекке жарамдылық толық жалпы
- күндел жағдайда квалификацияланбаған еңбекке адамның жарамдылығы
 - Еңбекке жарамдылық толық кәсіптік
 - мамандығы немесе қызметі бойынша жұмыскер істеген жағдайда барлық еңбек функциясын орындау қабілеті

Жартылай еңбекке жарамдылық

■ Еңбекке жарамдылық жалпы жартылай

- Жұмыскердің шектеулі немесе жеңілдетілген жағдайда квалификацияланған жұмысты орындау қабілеті
- Еңбекке жарамдылық кәсіптік жартылай
- кәсіптік немесе квалификацияланбаған еңбекке ауру немесе зақым өткерген жұмыскер еңбек операциясын өзінің немесе соған сәйкес квалификацияда орындай алады.

Еңбекке жарамсыздық

Бұл медициналық немесе әлеуметтік қарсы көрсеткіштерден кейін дағдылы кәсіптік қызметін жалғастыра алмау мүмкіндігі.

Нормативті құжаттар

- Тұрғындарға еңбекке жарамсыздық қағазы мен парағын беру ережесі
- 23 қазан 2010 жылғы N 556 Қазақстан Республикасының ДС бұйрығы
- Аурулар тізімдері түрлерінің бекітілуі туралы, соның нәтижесінде уақытша еңбекке жарамсыздықтың екі айға жуық мерзімі белгіленеді.
- N 1213 7 тамыз 2000 жылғы Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы
- ҚР «Қазақстан Республикасындағы мүгедектердің әлеуметтік қорғалуы»
- «Денсаулықты қорғау туралы» ҚР заңы
- «Денсаулық сақтаудың жүйесі туралы» заңы (04.06.2003г.)

Дәрігерлік-еңбек сараптамасын ұйымдастыру принциптері

- **Бірінші принцип** - мемлекеттік сипат. Еңбекке жарамсыздықпен байланысты сұрақтарды шешуді қажет ететін барлық біріккен мемлекеттік мүшелер сипаттайды. Уақытша еңбекке жарамсыздықты шешу Денсаулық сақтау Министірлігінің емдеу мекемелеріне және де басқа министрстволардың кейбір мекемелеріне берілген. Тұрақты еңбекке жарамсыздылықты МСЭК қарастырады. Бұл сұрақтардың шешімі жоғары мемлекеттік, профодақ мүшелері бекіткен арнайы құрастырылған құрылымдарға сәйкес болу керек.

- **Екінші принцип-** алдын-алу бағыт. Дәрігерлік-еңбек сараптамасының басты мақсаты: мүгедекті жою, еңбекке жарамсыздықтың алдын алу, еңбекке жарамдылықты азайту.
- **Үшінші принцип-** еңбекке жарамсыздық сұрақтарын бірігіп шешу. Ол бірнеше мамандардың, және де қоғамдық ұйымдардың өкілдерінің қатысуымен жүзеге асырылады.